

Begejstre og overbeviser

"Vi kan ikke lade være at tale om, hvad vi har set og hørt"

(ApG 4,20).

Hovedtanke

Hvor Guds Ånd vinder mennesker for Kristus, springer gnisten over på andre gennem deres vidnesbyrd.

Introduktion

Den glædelige nyhed om Jesus vil nå ud til alle mennesker. Derfor er der brug for folk, der vil gå ud med budskabet. Jesus vidste, at det ikke altid er nødvendigt, at mennesker formidler evangeliet. Det ser ud til, at budskabet gør opmærksom på sig selv. "Hvis de tier, vil stenene råbe" (Luk 19,40), udtalte Jesus til farisæerne, da de opfordrede ham til at bringe disciplene til tavshed.

Der findes en uoverskuelig mangfoldighed af kommunikationsveje og -midler i dag. Disse står ikke til rådighed for alle og overalt. Hvor mennesker bor isoleret, tyer de gerne til tekniske informationskanaler. Men hvor der er mulighed for at fortælle om evangeliet fra menneske til menneske, er den personlige fortælling den mest virksomme vej til at vidne for andre om Jesus.

Intet skal hindre os i at gøre det så godt og engageret som muligt, idet vi griber til alle forhåndenværende hjælpemidler. Vi behøver ikke at skjule troen på Kristus eller at frygte noget, når der spørges ind til den.

På den anden side er det ikke rimeligt at sætte andre under pres end-sige at manipulere dem. Ligesom vi hele tiden har behov for at efterprøve vores motiver, så bør vi også undersøge anvendelsen af midler og metoder, som vi gør brug af. Netop fordi vi er overbeviste om, at evangeliet er et guddommeligt budskab, kan vi ikke ignorere Guds forbillede. Han tillader alle mennesker at træffe deres egne beslutninger – uden tvang og formynderi.

"Mission er at finde ud af, hvad Gud gør, og deltage i det"

(Rowan Williams)

Vække til eftertænkning

Mark 5,1-20

Hvorfor var der ikke udelukkende begejstring ved den besattes befrielse?

Hvorfor havde den helbredte optimale betingelser for at nå mennesker med budskabet om Jesus i sit netværk og derudover?

Baggrund

Da Jesus stiger ud af båden ved gerasenernes land, betræder han urent (ikke-jødisk) land, møder et urent menneske, der er besat af urene ånder, som i sidste ende farer ind i nogle urene svin. Med gerasenerens helbredelse gør Jesus krav på hele skabningen, som han vil føre tilbage til sin fader. Den helbredte får genoprettet sit menneske-værd og sin gudsbilledlighed.

Desto mere forekommer det uforståeligt, at disse overraskende forandringer udløste frygt i manden. Som følge heraf bad indbyggerne i byen Gerasa "Jesus høfligt, men bestemt om at forlade landet (v. 14-17). De er de første, der udtrykkeligt reagerer afvisende overfor Jesu kald (v. 14.16) Helt i modsætning til den besatte hedning (v. 18-20)" (*Stuttgarter NT*, Stuttgart 2016, 137).

Den helbredte forstod udsendelsen "til sine egne" i udvidet forstand og blev et vidne for det, som Jesus havde gjort ved ham, i hele Dekapolis (de ti byer).

Til fordybelse

På den tid blev der ikke skelnet mellem virkelig okkulte påvirkninger og fysiske og psykiske lidelser, der blev tilskrevet onde ånder. Det førte til, at den slags mennesker blev ekskluderet af deres sociale netværk og drevet i isolation, som det f.eks. også var tilfældet med de spedalske.

Til anvendelse

Hvad fortæller jeg om min omvendelse? Hvad holder jeg for mig selv? Hvad kunne motivere en ikketroende til at lytte til mine erfaringer?

Til eftertanke

"Sandheden må hele tiden løbe spidsrod gennem fordommenes gade" (Indira Gandhi).

Om at være overbevist om det utrolige

Mark 16,1.5-10
Joh 9,6-34

Hvordan reagerede kvinderne på nyheden om Jesu opstandelse?

Hvorfor havde omgivelserne så vanskeligt ved at acceptere den blindfødtes helbredelse?

Baggrund

De ældste håndskrifter af Markusevangeliet slutter med vers 8. Den, der kun havde disse tekster, stod ligesom kvinderne, der havde forladt graven, tilbage med spørgsmålet: Hvor er Jesus? Hvad er der blevet af ham? I de senere udgaver (fra det 2. årh.) findes i versene 9-20 vidnesbyrd om, at disciplene, kvinder og mænd, mødte den opstandne Jesus personligt, og at deres beretning byggede på personlige erfaringer med den opstandne. De stemte overens med overleveringen af de andre evangeliers vidnesbyrd.

Til anvendelse

Den, der vidner, må regne med, at hans udsagn vil blive undersøgt. Meget af det, vi tror på, baseres på det, som mennesker længe før os har stadfæstet som deres overbevisninger. Dertil kommer egne – til tider helt utrolige – erfaringer, som vi kan fortælle om.

Tit skal vi slås med fordomme, inden vi i samtalen er kommet til sagens kerne. Derfor er det en god ide tålmodigt at sætte sig ind de andres spørgsmål og tvivl, når de hører om Jesus. Men når nogen mod bedre vidende fastholder fordomme, giver det ikke meget mening at investere tid og kræfter i diskussioner.

Til eftertanke

Hvornår skete det sidst, at jeg "ramte en mur", da jeg fortalte om min tro? Hvordan reagerede jeg på det? Hvad har jeg lært af det? Hvad er forskellen på *at vidne* og *at overbevise*?

Om at handle med fuldmagt

ApG 4,1-20

Hvad angav Peter som grund til, at han og Johannes ikke kunne tie?

Hvad anførte han som grund til apostlenes fuldmagt?

Baggrund

"Her kommer det til apostlenes første konfrontation med de jødiske autoriteter ... Mens det ser ud til, at årsagen til anholdelsen i første omgang er læren om Jesu opstandelse, kommer forhøret dagen efter til at dreje sig om den lammes helbredelse ... Peter og Johannes forhøres af Rådet, den øverste jødiske myndighed, der vil have at vide, hvorfra de to havde fået evnen til at helbrede den lamme" (*Stuttgarter NT*, Stuttgart 2016, 454).

Udtrykket *frimodighed* (v. 13) og det tilsvarende udsagnsord "stammer fra det politiske ordforråd og betyder at sige hele sandheden uden frygt og partiskhed" (*samme*).

Til fordybelse

Apostlene udgør med deres synspunkter et mindretal. Det afholder dem dog ikke fra at optræde modigt og sikkert og tydeligt at gøre rede for deres overbevisning. Foruden Peters redegørelse taler to kendsgerninger for sig selv: Den lammes helbredelse kan ikke benægtes. Gud selv havde sørget for et uigendriveligt argument, som ingen turde betvivle. Dernæst var der stor undren over, at *jævne og ulærde mænd* var i stand til at optræde på en så overbevisende måde, som apostlene gjorde.

Til anvendelse

Ingen giver sig selv fuldmagt. Det ville være anmassende. Der er kun en ting at gøre, nemlig at bede om fuldmagt. Gode argumenter, kloge teser og velkvalificerede metoder er gavnlige, når mennesker skal vindes. Men de er intet sammenlignet med de *tegn*, Gud selv sørger for.

Til eftertanke

Hvilke erfaringer har jeg kunnet gøre, hvor jeg har vidnet med fuldmagt? Hvornår har jeg savnet fuldmagt?

Vidne om kendsgerninger

1 Joh 1,1-3
Joh 14,16-20

Hvilke krav for at være et troværdigt vidne opfyldte Johannes med sin opremsning?

Hvilken rolle spiller Helligånden, når troen gives videre?

Baggrund

Når Johannes her taler om indholdet for sin forkyndelse som en ting, så gør han dog "i sine efterfølgende formuleringer klart, at det her ... handler om en person, et levende menneske, som man kunne lytte til og se med sine egne øjne, som man både åndeligt kunne forstå og fysisk røre ved ... Forfatteren præsenterer sig altså som medlem af den opstandne Jesus' begrænsede kreds af disciple ... og vidner. Indirekte formulerer han altså allerede her brevets grundlæggende kristologiske basisudsagn: Kun mennesket Jesus Kristus, som mennesker i hans samtid kunne høre, se og 'røre ved' ... kun han 'er den sande Gud og det evige liv' (5,20)" (*Stuttgarter NT*, Stuttgart 2016, 840).

Den, der tror på Jesus, er anvist på vidner, der deler deres erfaring med andre. Dette er nu om stunder et meget overset aspekt blandt de kristne.

Til anvendelse

Hellige skrifter, personlige erfaringer og spændende biografier er vigtige veje til at formidle troen. Jo længere tid, der går mellem oplevelsen og formidlingen, desto mere blegner fortællingens overbevisningsstyrke. Derfor er Helligånden, gennem hvilken Gud vækker gamle erfaringer til live, desto vigtigere, for at nå og tilskynde mennesker senere hen. Kristen tro baseres på historiske vidnesbyrd, men går til i traditionspleje, hvis Helligåndens gerning udebliver.

Til eftertanke

"Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig, og mit liv her på jorden lever jeg i troen på Guds søn, der elskede mig og gav sig selv hen for mig" (Gal 2,20).

Hvordan kommer det til udtryk i mit liv?

Hensigtsmæssig brug af argumenter

ApG 18,4; 19,8
1 Kor 2,1–5

Hvordan gik Paulus frem, når han ønskede at vinde gehør i synagogerne?

Baggrund

Ordet *peitho* (gr) kan betyde *overbevise* (i den forstand at lytterne får muligheden for indsigt) såvel som *overtale* (på den gode, men også den urimelige måde).

I synagogerne gør Paulus sig på alle måder umage med at præsentere troværdige argumenter for tilhørerne. Han henviste hyppigt til gammeltestamentlige belæg for, at Jesus i sandhed er Kristus. Ud over det fortalte han igen og igen om sit liv og om sin omvendelse.

Overfor korintherne gør Paulus det dog klart, at hans mission lykkedes hos dem – og formodentlig også alle andre tilhørere – uden, at det kan henføres til hans argumentations- eller talekunst.

Til anvendelse

Nutidens kommunikationskanaler og -metoder overgår langt tidligere tiders muligheder. Alle informationer ser ud til at være til rådighed i løbet af få sekunder. Det talte og skrevne ord suppleres med illustrationer og levende billeder, der forstærker deres virkning. Samtidig er misinformation og manipulation allestedsnærværende. Derfor gælder det mere end nogensinde om, at man kritisk undersøger alle påstande. Bare fordi noget har været vist i fjernsynet eller på internettet, behøver det ikke at have sandhedsværdi.

At være i medierne kan være gavnligt, men det kan ikke gå i stedet for et troværdigt, personligt vidnesbyrd.

Til eftertanke

Hvilke fortællinger om min tro har vist sig at være hensigtsmæssige?
Hvad kan det skyldes?

Vidne på mange måder

ApG 26

Hvordan opbyggede Paulus sin argumentation overfor kong Agrippa?

Hvilken virkning havde hans optræden?

Baggrund

Paulus kunne have undgået en anstrengende rejse, hvis han havde accepteret en rettergang i Jerusalem. Han var dog klar over, at hans liv var i fare i jødedommens kerneland (23,12; 25,3).

Hans budskab og argumentation stødte på heftig modstand. Derfor besluttede Paulus sig for hellere at sætte sin lid til romerretten og indanke sin sag for kejseren. Muligvis var det affødt af et natligt syn (23,11).

De ansvarlige romerske statholdere havde ikke lyst til at lægge sig ud med de indflydelsesrige jødiske ledere. Derfor udskød Felix og senere hans efterfølger Festus den nødvendige beslutning. Desuagtet må Paulus' forsvarstale hos Agrippa have været så overbevisende, at den jødiske konge ikke så anden løsning end at afbryde forhøret.

Til anvendelse

Det glade budskab finder til hver en tid vej til mennesker ved hjælp af begavede evangelister som for eksempel John Wesley, Charles Spurgeon og Billy Graham. I tidens løb nåede forkæmpere for troen ud til mennesker med deres skrifter og bøger. De begejstrer sjældent på de store tribuner, og dog er deres bidrag vigtige. Kendte repræsentanter for dem var for eksempel Augustin, Philipp Melanchthon og Hans Tavsén.

Resumé

Mennesker vidner om deres tro på mangfoldige måder. Men at give evangeliet videre er forgæves, hvis Helligånden ikke når hjerterne.

Spørgsmål til drøftelse

Udgangspunkt

1. Drøft jeres erfaringer med måder, midler og strategier vedrørende evangelisering.

Hvad fungerede? Hvad blev I skuffet over?

Supplerende spørgsmål

2. "Ingen følelse fratager så fuldstændigt sindets evne til at handle og tænke som frygten" (Edmund Burke)

Vækker et kristent vidnesbyrd frygt eller tillid?

Hvilken forkyndelse svarer Missio Dei til?

Mark 16,1-8

3. Fortæl om troserfaringer, hvor I har tabt mælet.

Joh 9,18-22

4. Hvorfor er kendsgerninger ikke altid i stand til at vinde mennesker for Kristus?

ApG 4,13-20

5. Hvordan kan vi finde mere frimodighed og fuldmagt til at vidne om Jesus Kristus?

Afslutning

6. Hvornår er det tilrådeligt at komme med bibelske forklaringer?

Hvornår er det mere passende at fortælle en (ens egen) historie?